T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi - Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
Tarih: 27/10/2026 17:25
Sayı: E-120.07.03-1971913

7/47083
GK 8

ACELE

Sayı : E-72079556-610-23703043
Konu : Soru Önergeleri (7/47083)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 31.07.2026 tarihli ve 1905696 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Bitlis Milletvekili Sayın Semra ÇAĞLAR GÖKALP tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/47083 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/47083 Cevap Metni (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: 937EFA60-002E-4E0A-ACDF-E73363E89427 Doğrulama Adresi: https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA
KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için:Aynur İLHAN ÇAK
Sosyal Çalışmacı
Telefon No:(312) 705 73 30

Bitlis Milletvekili Sayın **Semra ÇAĞLAR GÖKALP**'e Ait **7/47083** Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız engelli bireyler ve ailelerinin güçlendirilmesi ve yaşam standartlarının iyileştirilmesi amacıyla çalışmalar yürütmekte, engelli bireylerin istihdamına ve toplumsal hayata etkin olarak katılımına büyük önem vermektedir.

Bakıma ihtiyacı olan engelli bireylerin bakımının aile yanında ve yaşadıkları çevrede desteklenmesi için 2006 yılından bu yana Evde Bakım Yardımı uygulaması devam etmektedir. Evde bakım yardımı, 2828 sayılı Kanununa 01.07.2005 tarihinde eklenen ek 7 nci maddesi gereğince 26.05.2023 tarih ve 32202 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Evde Bakım Yardımı Yönetmelik hükümleri doğrultusunda yürütülmektedir. Bakanlığımız tarafından söz konusu mevzuat gereği, evde bakım hizmeti veren aile üyesi ya da yakınına evde bakım yardımı olarak (10.000) gösterge rakamı ile memur aylık katsayısının çarpımı sonucu bulunacak tutar kadar aylık yardım ödemesi yapılmaktadır. 2026 yılı Temmuz ayı itibarıyla 1 engelli için ödenen ücret 15.755 TL'dir.

Evde Bakım Yardımı Yönetmeliğinin 5 inci maddesinin 1 inci bendine göre engelli bireyin evde bakım yardımından yararlanması için;

- Hanede ikamet eden tüm bireylerin her ne ad altında olursa olsun her türlü gelir toplamı esas alınmak suretiyle, hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık gelir tutarının, asgari ücretin aylık net tutarının 2/3'ünden daha az olması,
- 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (g) bendi uyarınca bakıma ihtiyacı olan engelli bireyin (m) bendinde belirtilen koşulları sağlayan son tarihli sağlık raporuna sahip olması,
- Günlük hayatın alışılmış, tekrar eden gereklerini önemli ölçüde yerine getirememesi nedeniyle hayatını başkasının yardımı ve bakımı olmadan devam ettiremeyeceğinin heyet tarafından bakım raporuyla tespit edilmesi gerekmektedir.

İlgili mevzuatlarda belirtilen şartları sağlayan kişiler evde bakım yardımından yararlanabilmektedir. Bu doğrultuda Türkiye genelinde 2023 yılında 560.060 birey, 2024 yılında 542.619 birey, 2025 yılında 516.720 birey, evde bakım yardımından yararlanırken 2026 yılı Ağustos ayı itibarıyla 516.051 birey evde bakım yardımından yararlanmaktadır.

Evde bakım yardımına ilişkin gelir kriteri, 2828 sayılı Kanununun Ek 7 nci maddesinde belirlenmiş ve evde bakım yardımının başvuru şekli, değerlendirilmesi, ödenmesine ilişkin hususlar 2023 yılında Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Bakanlığımız tarafından müştereken hazırlanmış olan "Evde Bakım Yardımı Yönetmelik" taslağı ile Sayıştay Başkanlığı, Strateji ve Bütçe Başkanlığı ve Sağlık Bakanlığının görüşleri alınarak nihai hale getirilmiştir. Gelir tespitine ilişkin hususlar, Bakanlığımız tarafından yapılan tüm sosyal yardımlarda aynı olmakla birlikte; 2022 Sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşları İle Özürlü Ve Muhtaç Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Yönetmelikte gelir tespitine ilişkin yer alan hususlarla aynı olarak belirlenmiştir. 16.01.2026 tarihinde Evde Bakım Yardımı Yönetmeliğinde değişiklikler yapılarak gelir hesaplamasında engelli bireylerin lehine düzenlemeler yapılmıştır.

Ayrıca engelli bireylerin ailesi yanında çevresinden ayrılmadan bakımının gerçekleştirildiği tam veya yarı zamanlı olarak gündüz hizmet veren aktif yaşam merkezlerinde;

engelli bireyin öz bakım ihtiyaçlarının karşılanmasının yanı sıra toplumsal hayata katılımlarını sağlamak üzere eğitim, sosyal, kültürel ve sportif faaliyetler yürütülmekte, ailelerine danışmanlık hizmeti verilmektedir. Bakanlığımız bünyesinde uygulanan gündüz hizmet modeli ve bu merkezler ile hizmet alan engelli birey sayısının artırılması hedeflenmektedir. Türkiye genelinde 2023 yılında 1.703, 2024 yılında 1929, 2025 yılında 2.686 ve 2026 yılı Ağustos ayı itibarıyla 2.150 engelli birey aktif yaşam merkezlerinden hizmet almıştır.

Diğer taraftan Bakanlığımızca Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza yönelik başta 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu olmak üzere 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda çeşitli sosyal yardım programları yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli ve yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır.

Bakanlığımızca 2022 sayılı Kanun kapsamında %40 ve üzeri oranda engelli raporu olan, sosyal güvencesi olmayan ve hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık geliri, asgari ücretin aylık net tutarının 1/3'ünden az olan Türk vatandaşlarına Engelli Aylığı; 18 yaşından küçük özel gereksinim düzeyi en az hafif düzeyde olan veya %40 ve üzeri oranda engelli yakını bulunan ve hane içinde kişi başına düşen ortalama aylık geliri, asgari ücretin aylık net tutarının 1/3'ünden az olan Türk vatandaşlarına Engelli Yakını Aylığı bağlanmaktadır.

Ayrıca 3294 sayılı Kanun hükümlerine göre 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun, 60/c-1 ve 60/c-3 kapsamındaki genel sağlık sigortalısı sayılanlar ile bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilerin hastane, ilaç, reçete, optik katılım payı muhteviyatında ödedikleri katılım payı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından söz konusu kişilere geri ödenmektedir.

Öte yandan yaşlı ve engelli vatandaşlarımızın ev temizliği ve kişisel bakımları gibi zaruri ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik Ulusal VEFA Programı, ihtiyaç sahibi engelli vatandaşlarımızın topluma uyumunu kolaylaştıracak her türlü araç gereç ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik Engelli İhtiyaç Yardımı, özel eğitime ihtiyacı olan özel gereksinimli öğrencilere yönelik Engelli Öğrencilerin Ücretsiz Taşınması gibi yardım programları da yürütülmektedir.

Soru önergesinde bahsi geçen vakaya ilişkin Bütünleşik Sosyal Yardım Bilgi Sistemi üzerinden yapılan inceleme sonucunda, hanenin Bakanlığımızca yürütülen herhangi bir sosyal yardım programından yararlanmadığı tespit edilmiştir.

171 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Bakanlığımız bünyesinde Aile Enstitüsü kurulmuş olup politikalara veri oluşturmaya yönelik tüm Bakanlık faaliyetlerini kapsayan; süreklilik arz eden, ulusal ve stratejik nitelikli, sektörler ve disiplinler arası, büyük örneklemli, uzun süren (panel, boylamsal ve periyodik) araştırmaları yürütme görevi Aile Enstitüsüne verilerek merkezi araştırma birimi olarak teşkilatlandırılmıştır. Bu doğrultuda Bakanlığımız gelecek dönem çalışmaları kapsamında engelli bireylerin bakım sorumluluğunu üstlenen aile bireyleri ile engelli bireylerin annelerinin yaşam koşulları, psiko-sosyal durumları, ihtiyaçları ve ücretsiz bakım emeğinin boyutlarına yönelik araştırma gerçekleştirilmesi planlanmakta olup araştırma tasarımına dair çalışmalar devam etmektedir.

Söz konusu araştırma kapsamında engelli bireylerin ve bakım veren aile üyelerinin yaşam koşulları, bakım süreçleri, ihtiyaçları ve üstlendikleri bakım emeğinin çok boyutlu olarak ele alınması; elde edilecek veriler doğrultusunda bakım hizmetlerine ilişkin politika ve uygulamalara veri oluşturulması hedeflenmektedir.